

У судовую калегію па грамадзянскіх справах
Брэсцкага абласнога суда
Гоўша Сяргея Канстанцінавіча
вул. Камуністычная, д. 19-а, кв. 112
225415, г. Баранавічы
Пятровіча Карнея Ізыдаравіча
вул. Славянская, д. 27
225406, г. Баранавічы
Сырыца Віктара Антонавіча
вул. 50 год УЛКСМ, д. 40-а, кв. 27
225415, г. Баранавічы

Касацыйная скарга

на рашэнне суда Баранавіцкага раёна і г. Баранавічы ад 30 красавіка 2009 г.

Згодна арт. 35 Канстытуцыі свабода сходаў, мітынгаў, вулічных шэсцяў, дэманстрацый і пікетавання, якія не парушаюць правапарадак і правы іншых грамадзян, гарантуецца дзяржавай. Гэтым жа артыкулам Канстытуцыі прадугледжана, што парадак правядзення ўказаных мерапрыемстваў вызначаецца законам.

У адпаведнасці з дадзенай канстытуцыйнай нормай у Рэспубліцы Беларусь прыняты Закон “Аб сходах, мітынгах, вулічных шэсцях, дэманстрацыях і пікетаванні” ад 30 снежня 1997 г., які зараз дзейнічае ў рэдакцыі Закона ад 7 жніўня 2003 г. (далей Закон) і які накіраваны, як сказана ў яго прэамбуле, на стварэнне ўмоў для рэалізацыі канстытуцыйных правоў і свабод грамадзян, забяспячэнне грамадскага парадку і бяспекі пад час правядзення масавых мерапрыемстваў.

Згодна з Законам мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы могуць з улікам мясцовых умоў дадаткова рэгламентаваць парадак правядзення масавага мерапрыемства. Пры гэтым ч.4 арт.10 Закона асабліва падкрэсліваецца, што такое рэгуляванне магчыма толькі з улікам патрабаванняў самога Закона. Сваім Рашэннем ад 17 студзеня 2006 г. № 4 “Аб парадку правядзення ў г. Баранавічы масавых мерапрыемстваў” (далей Рашэнне) Баранавіцкі гарадскі выканаўчы камітэт якраз і рэгламентаваў дадаткова парадак рэалізацыі канстытуцыйнага права на мірныя сходы.

Прааналізаваўшы Рашэнне гарвыканкама, вывучыўшы практыку яго прымянення мы прыйшлі да высновы, што асобныя яго палажэнні не адпавядаюць Канстытуцыі, патрабаванням Закона, парушаюць міжнародныя абавязацельствы Рэспублікі Беларусь у галіне правоў і свабод чалавека і грамадзяніна. Не адпавядаюць у тым сэнсе, што ўводзяць дадатковыя абмяжаванні права грамадзян на мірныя сходы.

А таму мы звярнуліся ў суд Баранавіцкага раёна і г. Баранавічы з заявай, у якой Рашэнне гарвыканкама прасілі адмяніць.

Рашэннем суда ад 30 красавіка 2009 г. у задавальненні нашай заявы адмоўлена.

З прынятым рашэннем суда мы пагадзіцца не можам, а само рашэнне лічым неабгрунтаваным і неадпавядаючым працэсуальнаму заканадаўству, у прыватнасці – п.7 ч.2 арт. 404 ГПК. Той дакумент, які называецца “матывіровачная частка”, такой лічыць мы не можам, таму як ён не ўтрымлівае адказы на пытанні, прадугледжаныя п.п. 1-5 арт.300 ГПК, але якія, згодна ч.2 арт.305 ГПК, у матывіровачнай частцы павіны ўтрымлівацца. У так званай матывіровачнай частцы рашэння суда нават ускосна не ўзгадваюцца аргументы, чаму нашыя довады на карысць незаконнасці Рашэння гарвыканкама адвяргаюцца. Увогуле, гэты працэсуальны дакумент, амаль цалкам складзены з адпаведных нарматыўных палажэнняў, зусім не тычыцца тых аргументаў, якія прыводзіліся намі ў судовым паседжанні, хаця, згодна закону, павінен утрымліваць адказы на пытанні, чаму тыя ці іншыя доказы абвяргаюцца. Паўторым, рашэнне суда, якое ніякім чынам не абгрунтаванае, лічыць законным мы не можам.

Пры такіх абставінах мы па ранейшаму лічым, што Рашэннем гарвыканкама ўводзяцца дадатковыя абмяжаванні права грамадзян на мірныя сходы. Дадатковыя ў параўнанні з тым, як чгэта прадугледжана Канстытуцыяй, Законам. Пры гэтым тэрмін “абмежаванне” разумеецца намі як тое, што стрымлівае, ставіць каго-, што-небудзь у пэўныя рамкі (Тлумачальны слоўнік беларускай мовы. Т.1. Мн., 1977. С. 62). Зыходзім пры гэтым з наступнага.

1. Згодна п.3 Рашэння арганізатары масавага мерапрыемства для таго, каб атрымаць дазвол на яго правядзенне, абавязаны заключыць дамовы з юрыдычнымі асобамі, якія маюць права ажыццяўляць паслугі па забяспячэнню грамадскага парадку і бяспекі, медыцынскаму абслугоўванню, прыбіранню тэрыторыі. Заўважым, што Законам нічога падобнага не прадугледжана. Гэта ёсць дадатковыя абавязкі, якія ўскладаюцца на арганізатараў масавага мерапрыемства Рашэннем гарвыканкама. І расцаніць гэта інакш, як абмяжаваннем (у сэнсе, які надае гэтаму слову тлумачальны слоўнік) правоў арганізатараў масавага мерапрыемства, нельга. Адна справа падаць, як тое прадугледжана Законам, у гарвыканкам заяву аб правядзенні мерапрыемства і чакаць рашэнне аб яго дазволе ці забароне, і зусім іншая сітуацыя, калі для атрымання дазволу трэба дадаткова прадставіць дамовы з адпаведнымі суб'ектамі гаспадарання. Так, заканадаўства дапускае магчымасць абмяжавання правоў і свабод асобы. Але, згодна арт. 23 Канстытуцыі, гэта магчыма толькі ў выпадках, прадугледжаных законам. Дадзеная канстытуцыйная норма канкрэтызавана ч. 5 арт. 10 Закона, згодна з якой абмяжаванні на правядзенне масавых мерапрыемстваў і ўдзел у іх могуць устанаўлівацца толькі *заканадаўчымі актамі*. Да ліку апошніх, адпаведна арт.1 Закона “Аб нарматыўных прававых актах Рэспублікі Беларусь”, акты мясцовых органаў кіравання не адносяцца. З гэтага вынікае, на нашу думку, што гарадскі выканаўчы камітэт, прыняўшы Рашэнне ў дзеючай рэдакцыі, выйшаў за межы сваіх паўнамоцтваў.

2. Як мы адзначылі вышэй, для таго, каб атрымаць дазвол на правядзенне масавага мерапрыемства, яго арганізатарам трэба прадставіць у гарвыканкам дамовы з юрыдычнымі асобамі, якія маюць права ажыццяўляць адпаведныя паслугі. Згодна арт. 390 Грамадзянскага кодэкса дамовай прызнаецца згода дзвюх ці некалькіх асоб аб устанаўленні ці спыненні грамадзянскіх правоў і абавязкаў. У адпаведнасці з арт. 391 ГК грамадзяне і юрыдычныя асобы вольныя ў заключэнні дамовы. Гэта азначае, што кіраўнік, да прыкладу, спецаўтабазы ці станцыі хуткай дапамогі можа і не заключыць дамову аб прадстаўленні тых ці іншых паслуг, што, тым самым, *аўтаматычна вядзе да забароны* масавага мерапрыемства. Такім чынам, п. 3 Рашэння рэалізацыя канстытуцыйных правоў і свабод асобы ставіцца ў залежнасць ад волі, жадання, настрою кіраўнікоў суб'ектаў гаспадарання. Не нашу думку, гэта ніяк не стасуецца з канстытуцыйнымі нормамі, гарантуючымі, з аднаго боку, правы і свабоды чалавека і грамадзяніна (ч.3 арт.21 Канстытуцыі) і ўскладаючымі, з другога боку, абавязкі на дзяржаву па стварэнню ўмоў для свабоднага і годнага развіцця асобы (ч.2 арт.2 Канстытуцыі).

3. Згодна п.4 Рашэння дакумент аб аплаце выдаткаў, звязаных з правядзеннем масавага мерапрыемства, павінен быць прадстаўлены ў гарвыканкам не пазней чым за 6 дзён да даты яго правядзення. Так, парадак аплаты выдаткаў, звязаных з забяспячэннем грамадскага парадку, медыцынскім абслугоўваннем, прыбіраннем тэрыторыі пад час масавага мерапрыемства, згодна арт.6 Закона, вызначаецца рашэннем мясцовага выканаўчага і распарадчага органа. Што і канстатавана рашэннем суда. Праўда, суд не звярнуў увагі на ч.4 арт.10 Закона, згодна з якой дадатковая рэгламентацыя парадку правядзення масавых мерапрыемстваў з боку мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў магчыма толькі з *улікам патрабаванняў самога Закона*. А Закон у тым жа арт.10 вызначыў, што такія выдаткі арганізатары масавага мерапрыемства абавязаны аплаціць не пазней 10 дзён пасля яго правядзення. А таму мы прыходзім да высновы, што патрабаванне абавязковай папярэдняй аплаты яшчэ не прадстаўленых паслуг (пры гэтым узнікае пытанне - а колькі плаціць?) ёсць ні што іншае, як зноў жа абмяжаванне правоў арганізатараў масавага мерапрыемства. І гарвыканкам, “паправіўшы” Закон, зноў жа выйшаў за межы сваёй кампетэнцыі.

4. Сама канструкцыя канстытуцыйнай нормы, замацаванай арт. 35 Канстытуцыі, па нашаму меркаванню, не пакідае ніякіх сумненняў – забяспячэнне ўмоў для рэалізацыі права грамадзян на

мірныя сходы есць абавязак дзяржавы. У адрозненні ад іншых норм Канстытуцыі (да прыкладу, арт.30, 31, 32), прадстаўляючых асабе тое ці іншае права і патрабуючых ад дзяржавы не перашкаджаць ей свае права выкарыстаць, наяўнасць у арт. 35 Канстытуцыі словаспалучэння *гарантуецца дзяржавай*” менавіта на дзяржаву ўскладае абавязкі па стварэнню ўмоў для правядзення мірных сходаў. Інакш кажучы, канстытуцыйнае палажэнне “кожны мае права” зусім не роўназначна палажэнню “кожнаму гарантуецца дзяржавай”. Калі ў першым выпадку абавязак дзяржавы заключаецца ў тым, каб стварыць умовы, дазваляючыя асабе сваімі дзеяннямі дамагчыся рэалізацыі адпаведнага права, то ў другім выпадку рэалізацыя той ці іншай свабоды толькі і магчыма, калі дзяржава выканае адпаведныя дзеянні. У дачыненні да свабоды мірных сходаў з гэтага вынікае, на нашу думку, што забяспячэнне грамадскага парадку і бяспекі, а так сама медыцынскага абслугоўвання падчас правядзення масавага мерапрыемства з’яўляецца абавязкам дзяржавы. У адваротным выпадку ўсклаўшы забяспячэнне гэтых мераў, як тое прадугледжана п.п. 3 і 4 Рашэння, на арганізатараў мерапрыемства дзяржава, тым самым, ухіляецца ад выканання прынятых на сябе абавязацельстваў, прадугледжаных арт. 21, 59 Канстытуцыі.

Прыняўшы Рашэнне ў дзеючай рэдакцыі дзяржава (у асабе гарвыканкама) парушыла і свае міжнародныя абавязацельствы ў галіне правоў і свабод чалавека, у прыватнасці - Міжнародны пакт аб грамадзянскіх і палітычных правах, арт.21 якога замацаваў права грамадзян на мірныя сходы. Пры тым, згодна п.2 арт. 3 Пакта дзяржава-удзельнік абавязана прыняць неабходныя заканадаўчыя і іншыя меры, якія могуць спатрэбіцца для ажыццяўлення правоў, прызнаваемых Пактам. Тут трэба зазначыць, што згодна арт. 33 Закона “Аб міжнародных дамовах Рэспублікі Беларусь” нормы, якія ўтрымліваюцца ў міжнародных дамовах, з’яўляюцца часткай дзеючага на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь заканадаўства, падлягаюць непасрэднаму прымяненню і павінны дабрасумленна выконвацца ў адпаведнасці з міжнародным правам. А міжнароднае права, у прыватнасці арт. 27 Венскай Канвенцыі аб праве міжнародных дамоў (уступіла ў сілу для Беларусі 31. 05. 1986г.) прадугледжвае, што ўдзельнік міжнароднай дамовы не можа спасылацца на палажэнні свайго ўнутранага права ў якасці апраўдання для невыканання ім дамовы. У сувязі з гэтым мы лічым, што Рашэнне выканкама не стасуецца і з міжнароднымі абавязацельствамі Рэспублікі Беларусь у галіне правоў і свабод чалавека і грамадзяніна.

Зыходзячы з вышэй выкладзенага і кіруючыся арт.арт.2, 21, 59, 122 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, арт.арт.399, 401 ГПК **просім:**

1. Рашэнне суда Баранавіцкага раёна і г. Баранавічы ад 30 красавіка 2009 г. адмяніць як неабгрунтаванае і незаконнае.

2. Прызнаць п.п.3 і 4 Рашэння Баранавіцкага гарадскога выканаўчага камітэта ад 17.01.2006г. №4 “Аб парадку правядзення ў г.Баранавічы масавых мерапрыемстваў” незаконным, абмяжоўваючым замацаванае ў Канстытуцыі і прадугледжанае міжнароднымі абавязацельствамі дзяржавы права грамадзян на мірныя сходы.

__16.05.2009г.____

С. К. Гоўша

К. І. Пятровіч

В. А. Сырыца

Дадатак:

1. Копія касацыйнай скаргі.

2.квітанцыя аб аплаце дзяржаўнай пошліны.